

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.3.2011
COM(2011) 136 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз
Годишен доклад за 2009 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз Годишен доклад за 2009 г.	1
1. Въведение	3
2. Чакащи заявления от 2008 г. и получени през 2009 г. нови заявления	3
3. Финансиране.....	6
4. Приключени случаи	7
5. Заключение	8
Приложение 1: Чакащи и новопостъпили през 2009 г. заявления във фонд „Солидарност“ на Европейския съюз	9
Приложение 2: Общ преглед на заявленията, постъпили във фонд „Солидарност“ на ЕС от 2002 г. досега	10

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ФСЕС) бе създаден на 15 ноември 2002 г. Член 12 от Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (наричан по-долу „регламентът относно фонд „Солидарност“) предвижда на Европейския парламент и на Съвета ежегодно да се представя доклад за дейността на фонда за предходната година. Настоящият доклад представя дейността на фонда през 2009 г. и подобно на предишните доклади включва обработването на чакащи и нови заявления, както и оценката на докладите за усвояването на средствата с оглед подготовка за финансовото им приключване.

Като брой заявления, 2009 година бе сред „по-спокойните“ години за ФСЕС. За цялата година бяха подадени само шест заявления за помощ от ФСЕС, докато в някои от предходните години са подавани до 19 заявления годишно. Четири от заявленията за 2009 г. — а именно свързаните с горските пожари в гръцката област Атика, урагана в Кипър, наводненията на гръцкия остров Евия и калните свлачища в Сицилия — постъпиха през месеците ноември и декември, поради което тяхното оценяване може да бъде приключено едва през 2010 г. Въпросните природни бедствия бяха сравнително малки по мащаб и оценката за тях бе, че не покриват критериите за отпускане на средства по линия на фонда¹.

При все това, от гледна точка на нанесените щети и на изплатените помощи 2009 година беше необикновена. Земетресението, разтърсило град Л'Акуила в италианската област Абруцо, фактически беше най-голямото природно бедствие от създаването на фонда, което впоследствие доведе до най-голямата отпускана някога безвъзмездна помощ, възлизаща на близо половин милиард евро. Друго голямо природно бедствие беше ураганът Клаус в югозападна Франция, щетите от който значително надвишават средните.

2. ЧАКАЩИ ЗАЯВЛЕНИЯ ОТ 2008 Г. И ПОЛУЧЕНИ ПРЕЗ 2009 Г. НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ

Кипър (сушата)

През 2008 г. валежите в Кипър бяха толкова оскъдни, че това даде сериозно отражение върху условията на живот, икономиката и природната среда. На 1 юли 2008 г. кипърските власти подадоха заявление за подпомагане от ФСЕС, което беше допълнено с още информация на 16 октомври 2008 г. Това беше първото заявление до фонд „Солидарност“, свързано със суша. Регламентът относно фонд „Солидарност“ изисква заявлението да бъде подадено не по-късно от десет седмици след първите щети, причинени от бедствието, а това изискване, в случай на бавно настъпващо природно бедствие, каквото е сушата, се сблъсква с обективни трудности. В случая с Кипър обаче, на фона на тригодишния период на необичайно оскъдни валежи,

¹ Подробно изложение във връзка с оценката на тези заявления ще бъде поместено в годишния доклад за 2010 г.

липсата на валежи достигна върхната си точка в края на дъждовния сезон — през м. април 2008 г. Поради това Комисията счете, че 22 април 2008 г. може да се приеме за начална дата на голямото бедствие. Като следствие от това представеното на Комисията на 1 юли 2008 г. заявление спазва крайния срок, установен в член 4, параграф 1.

По изчисления на кипърските власти преките щети, понесени след 22 април 2008 г., възлизат общо на 176,15 млн. EUR. Тъй като тази сума надвишаваше приложимия за Кипър праг от 84,673 милиона EUR (т.е. 0,6 % от БНД), въпросното засушаване беше окачествено като „голямо природно бедствие“, засегнало цялата територия на страната. На 24 октомври 2008 г. Комисията предложи да отпусне финансова помощ в размер на 7,605 милиона EUR. След като бе изпълнена бюджетната процедура в Съвета и в Парламента и след сключването между Комисията и кипърските власти на споразумение за усвояване на безвъзмездните средства, сумата бе изплатена на Кипър на 9 октомври 2009 г.

Румъния (наводнения)

През м. юли 2008 г. доста голяма част от Румъния беше засегната от проливни дъждове, довели до тежки наводнения и свличания на земна маса. Румънските власти подадоха заявление за подпомагане от ФСЕС на 1 октомври 2008 г. Преките щети бяха оценени общо на 471,41 милиона EUR. Тъй като тази сума беше под приложимия за Румъния праг, служещ като критерий за „голямо бедствие“ (566,84 милиона EUR, т.е. 0,6 % от БНД на Румъния), но съставляваше приблизително 83 % от този праг, заявлението беше оценено по така наречения критерий „изключително регионално бедствие“.

Засегнатият район е хомогенна област, обхващаща 5 окръга в североизточната част на Румъния, с население 3,046 милиона души. По-голямата част от населението в засегнатия район е пострадало от частично или цялостно унищожаване на частната собственост и на земеделските култури. Бяха представени доказателства за сериозните и трайни последици за условията на живот и икономическата стабилност на засегнатия район. Беше докладвано за нанесени сериозни щети на основната инфраструктура, земеделието, горското стопанство, добитъка и частни домове. Бедствието даде трайно отражение върху условията на живот в засегнатия район, а именно близо 14 644 унищожени домакинства, трайна неизползваемост на основни инфраструктури (водна, енергийна) и сериозно повредена транспортна инфраструктура, довела до пълна изолация на около 100 общини. На 22 януари 2009 г. Комисията стигна до заключение, че заявлението отговаря на критерия за изключително регионално бедствие и предложи да бъдат отпуснати безвъзмездни средства в размер на 11 785 377 EUR. След като бе изпълнена съответната процедура за коригиране на бюджета и след подписването на споразумението за усвояване на безвъзмездните средства, тази сума беше изплатена на румънските власти на 29 октомври 2009 г.

Франция (ураганът Клаус)

На 24 януари 2009 г. мощен ураган („Клаус“) връхлетя Югозападна Франция, причинявайки значителни щети. Френските власти подадоха заявление до фонд „Солидарност“ на 2 април 2009 г., като по този начин спазиха 10-седмичния срок от регистрирането на първите щети.

Според френските власти ураганът е причинил значителни щети най-вече на сектора на горското стопанство (над 60 % от общия размер на изчислените щети), а също така на предприятията и на частните домакинства (над 25 % от общия размер на изчислените щети). Ураганът е причинил и значителни щети на инфраструктурата (транспорт, електроснабдяване, водоснабдяване и телекомуникации), както и на селскостопанския сектор, поради което са се наложили мащабни действия за разчистване. Ураганът причини смъртта на 12 души, а над 400 бяха ранени.

По изчисления на Комисията причинените от урагана преки щети възлизат общо на 3,805 млрд. EUR. Понеже тази сума надвишава прага от 3,398 млрд. EUR (т.е. 3 млрд. EUR по цени за 2002 г.), приложим за Франция през 2009 г. за отпускане на средства по линия на фонд „Солидарност“, бедствието бе определено като „голямо природно бедствие“ и в резултат на това попадна в основното приложно поле на Регламент (ЕО) № 2012/2002. Някои други вреди обаче, включени в заявлението на Франция, като например загубата на доходи и на продукцията поради прекъсване на стопанската дейност, както и предполагаеми вреди, като например изчислената стойност на загубата на „погълтители на въглерод“ (възлизали общо на 1,220 млрд. EUR), не бяха взети предвид като основа за изчисляване на помощта, тъй като те не бяха сметени за преки вреди

На 29 май 2009 г. Комисията предложи да бъде отпусната финансова помощ в размер на 109 377 165 EUR. Съответната процедура за коригиране на бюджета приключи на 15 септември 2009 г. След сключването с Франция на споразумение за усвояване на безвъзмездните средства Комисията изплати сумата на 25 ноември 2009 г.

Италия (земетресението в Аbruцо)

През април 2009 г. италианската област Аbruцо пострада от мощно земетресение, което коства живота на 300 души и причини огромни щети. В рамките на установения 10-седмичен срок за подаване на заявления до фонд „Солидарност“ италианските власти подадоха заявление за отпускане на финансова помощ във връзка със земетресението.

Земетресението нанесе тежки поражения на основната инфраструктура, частни домове, обществени сгради, предприятия, както и на богатото културно наследство на региона, като същевременно причини сериозни вреди на населението. Засегнатите от бедствието зони обхващат цялата провинция Л'Акуила, по-голямата част от областта Аbruцо и някои прилежащи области. Областната столица Л'Акуила пострада особено тежко, като пораженията бяха най-значителни в нейния исторически център. От общо около 300 000 души население, пострадало при бедствието, се съобщава за 300 жертви и 1500 ранени. Хиляди хора са загубили домовете и/или частното си предприятие, а

около 30 000 души са били настанени в палаткови лагери за дълго време. Други 32 000 души са били настанени в хотели и частни домове по адриатическото крайбрежие, а за около 20 000 се съобщава, че са се преместили да живеят в частни жилища извън региона. Значителна част от сградите, инспектирани след земетресението, са се оказали изключително опасни за обитаване. Бедствието имаше тежки последици и за социално-икономическото положение на целия регион, като стопанската дейност рязко спадна, а понякога бе и напълно преустановена. Същото се отнася и за дейността на местния университет с 27 000 студенти, която също представляваше фактор от важно стопанско значение за региона.

Италианските власти оцениха преките щети общо на над 10,212 млрд. EUR. Тази сума представлява 0,67 % от БНД на Италия и превишава над три пъти обичайния праг, приложим за Италия за отпускане на средства по линия на фонд „Солидарност“, който възлиза на 3,4 млрд. EUR (т.е. 3 млрд. EUR по цени за 2002 г.). Анализът на службите на Комисията показва, че методите, използвани от Италия за изчисляване на различните категории щети, са били много подробни и правилно подбрани, и че резултатите са достоверни. Изчисленият общ размер на преките щети дори изглежда по-скромен от очакваното.

По тази причина земетресението отговаряше на критериите за голямо природно бедствие и попадеше в основното приложно поле на фонд „Солидарност“ на ЕС. Заявлението бе успешно обработено по ускорена процедура, за да може на италианските власти да се окаже помощ колкото е възможно по-бързо. С решение от 8 юни 2009 г. Комисията предложи на бюджетния орган отпускането на финансова помощ в размер на 493 771 159 EUR. Процедурата за коригиране на бюджета приключи на 20 октомври 2009 г. и скоро след това бе последвана от сключването на споразумение за усвояване на безвъзмездните средства на 11 ноември 2009 г. Сумата бе изплатена на 30 ноември 2009 г.

3. ФИНАНСИРАНЕ

През 2009 г. бяха изплатени безвъзмездни средства от ФСЕС по един случай, заявлението за който беше изпратено през есента на 2008 г. (сушата в Кипър). Съответният предварителен проект на коригиращ бюджет № 10/2008² бе одобрен от бюджетния орган на 18 декември 2008 г.

Що се отнася до заявленията, получени през 2009 г., средства от фонда бяха отпуснати по три случая. Предварителният проект на коригиращ бюджет № 1/2009³ покрива последиците от наводненията, засегнали Румъния, и бе одобрен от бюджетния орган на 11 март 2009 г. Предварителният проект на коригиращ бюджет № 7/2009⁴ покрива последиците от урагана „Клаус“ във Франция и бе одобрен от бюджетния орган на 15 септември 2009 г.

² COM (2008) 731; Коригиращ бюджет 11/2008, приет на 18 декември 2008 г., ОВ L 27, 30.1.2009 г.
³ COM (2009) 22; Коригиращ бюджет 1/2009, приет на 11 март 2009 г., ОВ L 99, 17.4.2009 г.
⁴ SEC(2009) 827; Коригиращ бюджет 7/2009, приет на 15 септември 2009 г., ОВ L 293, 10.11.2009 г.

Предварителният проект на коригиращ бюджет № 9/2009⁵ покрива последиците от земетресението в Л'Акуила, Италия, и бе одобрен от бюджетния орган на 20 октомври 2009 г.. Изплащането на средствата е възможно след приемането на решенията за отпускане на безвъзмездни средства и след подписването на споразуменията за усвояването на средствата по нея.

Бенефициер	Бедствие	Категория	Размер на помощта (в EUR)
Кипър	Суша	Голямо природно бедствие	7 605 445
Румъния	Наводнения	Изключително регионално бедствие	11 785 377
Франция	Ураган „Клаус“	Голямо природно бедствие	109 377 165
Италия	Земетресение в Абруцо	Голямо природно бедствие	493 771 159
Общо			622 539 145

4. ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ

Член 8, параграф 2 от регламента относно фонд „Солидарност“ гласи, че не по-късно от шест месеца след изтичането на едногодишния срок от датата на изплащане на безвъзмездните средства държавата бенефициер представя доклад относно финансовото изпълнение на безвъзмездните средства (наричан по-долу „доклад за усвояването на средствата“) с отчет, оправдаващ разходите (наричан по-долу „декларация за валидност“). В края на тази процедура Комисията прекратява помощта от фонда.

През 2009 г. бяха затворени две досиета по фонд „Солидарност“ на ЕС . Що се отнася до приключването на помощта във връзка с урагана в Естония през 2005 г., за който бе отпусната финансова помощ в размер на 1 289 765 EUR, докладът за усвояването на средствата бе получен на 27 септември 2007 г. След задълбочен анализ от страна на службите на Комисията, се наложи Комисията да поиска допълнителна информация от естонските власти. В получения на 19 януари 2009 г. отговор на естонските власти бяха обявени за недопустими разходи в размер на 4430 EUR. Комисията започна процедура по възстановяване и на 1 юни 2009 г. сумата от 4430 EUR бе възстановена от естонските власти. След това досието бе затворено.

Във връзка с урагана в Литва през 2005 г., на Литва бе отпусната финансова помощ в размер на 378 910 EUR, а докладът за усвояването на средствата на литовски език бе получен на 10 октомври 2007 г. След превод и проверка от страна на службите на Комисията, от литовските власти бе поискана допълнителна информация. Декларацията на литовските власти доказваше, че

⁵ COM (2009) 448; Коригиращ бюджет 9/2009, приет на 20 октомври 2009 г., ОВ L 326, 11.12.2009 г.

са изпълнени всички необходими изисквания с оглед на приключването. Комисията затвори досието на 11 юни 2009 г.

През 2009 г. Комисията получи окончателните доклади на Гърция (във връзка с наводнението в Еврос през 2006 г.), Унгария (във връзка с наводненията през 2006 г.), Германия (във връзка с урагана „Кирил“ през 2007 г.) и Франция (във връзка с циклона „Гамед“ през 2007 г.), отнасящи се до усвояването на отпускните през 2007 г. средства. В края на периода, обхванат от настоящия годишен доклад, оценката на тези доклади за усвояването на средства все още не беше приключила.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

През 2009 г. фонд „Солидарност“ за пореден път доказва своята ефективност в отговор на големи бедствия, а именно като предоставя финансова помощ в значителни размери в рамките на разумен период от време. Едно от условията за това обаче е заявленията да са добре подготвени от държавата-заявител, за да не се налага на Комисията да иска разяснения или допълнителна информация. В този смисъл се оказва много ефективна установената практика на службите на Комисията да предлагат на компетентните национални органи неофициално да прегледат заедно с тях изготвения проект на заявление преди официалното му представяне. Страните, които желаят да кандидатстват за помощ по линия на фонд „Солидарност“, се насърчават да се възползват от тази възможност.

Всъщност в случая с най-голямото бедствие, във връзка с което някога е била искана помощ от фонд „Солидарност“, изплащането на помощта стана възможно сравнително бързо в рамките на малко повече от 5 месеца от датата на подаване на заявлението — независимо от факта, че Европейският парламент беше в процес на конституиране след изборите през м. юни.

2009 година също така показва трудностите, свързани с отпускането на средства от ФСЕС в случай на бавно настъпващи бедствия. Изискването заявленията да се представят в рамките на 10 седмици след първите щети, причинени от бедствието, се сблъсква с обективни трудности в случай на бедствия като сушата, при които е практически невъзможно да се определи точна начална дата. Ако и в случая със заявлението на Кипър да беше намерено практическо решение, за предпочитане би било в регламента относно фонд „Солидарност“ да се включи специална разпоредба за този вид бедствия, благодарение на което ще отпадне нуждата да се „тълкува“ регламентът. Комисията ще засегне този въпрос в своето съобщение относно бъдещето на фонд „Солидарност“ на ЕС, което предвижда да представи в началото на второто полугодие на 2011 г.

**ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ЧАКАЩИ И НОВОПОСТЪПИЛИ ПРЕЗ 2009 Г. ЗАЯВЛЕНИЯ ВЪВ ФОНД
„СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

Държава-заявител	Кипър	Румъния	Франция	Италия
Име и естество на бедствието	Суша	Наводнение	Ураган „Клаус“	Земетресение в Абруцо
Дата на първите щети	22/04/2008	24/07/2008	24/01/2009	06/04/2009
Дата на заявлението*	01/07/2008	01/10/2008	02/04/2009	08/06/2009
Цялостна информация, налична към	01/07/2008	01/10/2008	02/04/2009	08/06/2009
Праг за голямо бедствие (в млн. EUR)	84,673	566,845	3 398,6	3 398,6
Общо преки щети (в млн. EUR)	176,15	471,41	3 805,47	10 212,04
Категория	голямо	регионално	голямо	голямо
Съотношение щети/праг	208,03 %	83,16 %	111,97 %	300,48 %
Стойност на приемливите извънредни действия (в млн. EUR)	59,45	390,81	462,91	2 004,14
Съотношение приемливи разходи/обща щети	33,74 %	82,9 %	12,16 %	19,63 %
Съотношение помощ/приемливи разходи	12,79 %	3,01 %	23,63 %	24,64 %
Процент на помощта (% от общия размер на щетите)	4,31 %	2,49 %	2,87 %	4,84 %
Дата на решението за безвъзмездни средства	30/03/2009	20/07/2009	27/10/2009	11/11/2009
Дата на споразумението за усвояване на безвъзмездните средства	10/06/2009	03/09/2009	13/11/2009	11/11/2009
Отпусната помощ (EUR)	7 605 445	11 785 377	109 377 165	493 771 159

**ПРИЛОЖЕНИЕ 2: ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ЗАЯВЛЕНИЯТА, ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНД
„СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕС ОТ 2002 Г. ДОСЕГА**

Година	Държава		Естество на бедствието	Щети (млн. EUR)	Категория	Отпусната помощ (млн. EUR)
2002	1	AT	Наводнение	2 900	голямо	134
	2	CZ	Наводнение	2 300	голямо	129
	3	FR	Наводнение (Льо Гар)	835	регионално	21
	4	DE	Наводнение	9 100	голямо	444
Общ размер на помощта за заявленията от 2002 г.						728
2003	1	ES	Разлив на петрол (танкер „Престиж“)	436	регионално	8,626
	2	IT	Земетресение (Молизе/Апулия)	1 558	регионално	30,826
	3	IT	Изригване на вулкан (Етна)	894	регионално	16,798
	4	IT	Наводнение (Северна Италия)	(1 900)	(голямо)	Отхвърлено
	5	GR	Неблагоприятни зимни атмосферни условия	(не са уточнени)	(голямо?)	Отхвърлено
	6	PT	Горски пожари	1 228	голямо	48,539
	7	FR	Горски пожари (Южна Франция)	531	(регионално)	Отхвърлено
	8	ES	Горски пожари (на границата с Португалия)	53	съседна държава	1,331
	9	MT	Наводнение	30	голямо	0,961
	10	IT	Наводнение (Фриули Венеция-Джулия)	(525)	(регионално)	Отхвърлено
Общ размер на помощта за заявленията от 2003 г.						107,081
2004	1	FR	Наводнение (делтата на Рона)	785	регионално	19,625
	2	ES	Наводнение (Малага)	(73)	(регионално)	Отхвърлено
	3-9	ES	Горски пожари (7 заявления)	(480)	(регионално)	всичките 7 отхвърлени

	10	SK	Наводнение	(29)	(регионално)	Отхвърлено
	11	SI	Земетресение	(13)	(регионално)	оттеглено
Общ размер на помощта за заявленията от 2004 г.						19,625
2005	1	SK	Ураган (Татри)	203	ГОЛЯМО	5,668
	2	IT	Наводнение (Сардиния)	(223, завишени)	(регионално)	Отхвърлено
	3	EE	Ураган	48	ГОЛЯМО	1,29
	4	LV	Ураган	193	ГОЛЯМО	9,487
	5	SE	Ураган „Гудрун“	2 297	ГОЛЯМО	81,725
	6	LT	Ураган	15	съседна държава	0,379
	7	GR	Наводнение в Еврос	(112)	(регионално)	Отхвърлено
	8	RO	Пролетно наводнение	489	ГОЛЯМО	18,798
	9	BG	Пролетно наводнение	222	ГОЛЯМО	9,722
	10	BG	Лятно наводнение	237	ГОЛЯМО	10,632
	11	RO	Лятно наводнение	1 050	ГОЛЯМО	52,4
	12	AT	Наводнение (Тирол/Ворарлберг)	592	регионално	14,799
Общ размер на помощта за заявленията от 2005 г.						204,905
2006	1	UK	Експлозия в склада за петрол „Бънсфийлд“	(700)	(регионално)	оттеглено
	2	GR	Наводнение в Еврос	372	регионално	9,306
	3	HU	Наводнение	519	ГОЛЯМО	15,064
	4	ES	Горски пожари в Галиция	(91)	(регионално)	Отхвърлено
Общ размер на помощта за заявленията от 2006 г.						24,370
2007	1	DE	Ураган „Кирил“	4750	ГОЛЯМО	166,9
	2	FR	Реюнион, циклон „Гамед“	211	регионално	5,29
	3	ES	Наводнение в Ел Хиеро	(18)	(регионално)	Отхвърлено
	4	ES	Наводнение в Ла Манча	(66)	(регионално)	Отхвърлено
	5	UK	Наводнение	4 612	ГОЛЯМО	162,387
	6	CY	Горски пожари	(38)	(регионално)	Отхвърлено

	7	ES	Горски пожари на Канарските острови	(144)	(регионално)	Отхвърлено
	8-16	IT	9 заявления за горски пожари в 9 района	-	(регионално)	заявлението не се приема, пропуснат краен срок
	17	FR	Ураган „Дийн“ (Мартиника)	509	регионално	12,78
	18	GR	Горски пожари	2 118	голямо	89,769
	19	SI	Наводнение	233	голямо	8,254
Общ размер на помощта за заявленията от 2007 г.						445,380
2008	1	CY	Суша	165,4	голямо	7,605
	2	RO	Наводнения	471,4	регионално	11,785
Общ размер на помощта за заявленията от 2008 г.						19,390
2009	1	FR	Ураган „Клаус“	3 805,5	голямо	109,377
	2	IT	Земетресение в Аbruцо	10 212,0	голямо	493,771
	3	GR	Горски пожари 09	(152,8)	(регионално)	Отхвърлено
	4	CY	Урагани 09	(2,6)	(регионално)	Отхвърлено
	5	GR	Наводнения в Евия	(83,2)	(регионално)	Отхвърлено
	6	IT	Кални свлачища в Месина	(598,9)	(регионално)	Отхвърлено
Общ размер на помощта за заявленията от 2009 г.						603,148
ВСИЧКО одобрена помощ от 2002 г. досега					2 151,899 млн. EUR	